

Raadsvoorstel

Agendapunt:

Zaaknummer: 2018-007181

Onderwerp

Zonnewijzer en windrichting

Datum voorstel Datum raadsvergadering

6 november 2018

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. Aan de slag te gaan met grootschalige opwekking van elektriciteit in Goirle met behulp van de technieken die op dit moment beschikbaar zijn (windturbines en zonneweides).
2. De grote kaders voor windturbines en zonneweides vast te leggen in de nota zonnewijzer en windrichting.
 - 2a. *Kaders Windturbines*
 - Open te staan voor windturbines op alle locaties in Goirle waar dat technisch mogelijk is.
 - 2b. *Kaders Zonneweides*
 - Locatiebeperkingen op te leggen voor zonneweides; deze zijn niet toegestaan in Natuur Netwerk Brabant gebieden en het voormalige LOG-gebied.
 - Locaties aan te wijzen waar grootschalige zonneweides (> 3 ha) ontwikkeld mogen worden.
 - Buiten de aangewezen locaties maximaal 5 kleinschalige zonneweides (< 3 ha) toe te staan.
3. Randvoorwaarden vast te leggen voor de ontwikkeling van windturbines en zonneweides.

Inleiding

In het milieubeleidsplan duurzaam Goirle is vastgelegd dat Goirle zich conformeert aan de landelijke ambities met betrekking tot energie en dus 25% duurzame energie opwekt in 2030. In 2016 werd nog geen 1% duurzaam opgewekt. Windturbines en zonnepanelen zijn voor dit moment goede bewezen technieken om energie duurzaam op te wekken. Om hiermee in Goirle aan de slag te kunnen, zijn kaders nodig die richting geven aan deze ontwikkelingen. Deze kaders zijn besproken in de beeldvormende raadsvergadering van 11 september 2018. Na aanleiding hiervan is de visie op enkele punten verduidelijkt. In het voorwoord van de visie is dit verder verduidelijkt.

Argumenten

1.1 Grootschalige energieopwekking met windturbines en/of zonneweides is nodig om de doelstellingen uit het milieubeleidsplan te halen.

In 2020 moet 14% duurzame energie worden opgewekt. Als we jaarlijks 1,5% energie besparen, alle daken volleggen met zonnepanelen en de biomassacentrale meerekenen, komen we nog 10.000 MWh tekort. Dit kan ingevuld worden met 2 grote windturbines of 5 kleinere windturbines of 12 ha zonneweide. Voorgesteld wordt om in te zetten op een combinatie van alle drie.

Ambtelijke bijstand: Madelon van de Ven

Zaaknummer 2018-007181

Agendapunt:

In 2030 moet 25% duurzame energie worden opgewekt. Als we jaarlijks 1,5% energie besparen, alle daken volleggen met zonnepanelen en de biomassacentrale meerekenen, komen we nog 24.000 MWh tekort. Dit kan ingevuld worden met 5 grote windturbines of 12 kleinere windturbines of 30 ha zonneweide. Voorgesteld wordt om in te zetten op een combinatie van alle drie.

1.2 Windturbines en zonneweides zijn de enige goede, bewezen, technieken om elektriciteit op grote schaal op te wekken die op korte termijn toepasbaar zijn in Goirle.

Er wordt op alle vlakken hard gewerkt aan de energietransitie en zullen ook verschillende technieken beschikbaar komen, maar om aan de korte termijn doelstellingen van 2020 en 2030 te kunnen voldoen kan alleen gebruik gemaakt worden van windturbines en zonnepanelen. Deze technieken bestaan al lang en hebben ruimschoots bewezen goed toepasbaar te zijn. In de kust provincies zijn de molens succesvol gebleken doordat de afgeschreven turbines inmiddels zelfs worden vervangen door nieuwere exemplaren. Overigens geldt op basis van de verordening Ruimte zowel voor windturbines als voor zonneweides dat deze maar voor maximaal 25 jaar zijn toegestaan.

1.3 Zonnepanelen op daken geven niet genoeg elektriciteit om de gestelde doelen te halen.

Zelfs als alle geschikte daken worden vol gelegd met zonnepanelen, kan de doelstelling van 14% duurzame energie in 2020 niet worden gehaald. Overigens wordt ook gewerkt aan het stimuleren van zon op daken door zelf het goede voorbeeld te geven en acties van de energie coöperatie Duurzaam Riel Goirle (financieel) te ondersteunen. De avonden die door de energie coöperatie zijn georganiseerd waren druk bezocht en hebben ertoe geleid dat mensen tot aanschaf van zonnepanelen op hun eigen of op andermans dak zijn overgegaan.

2.1 Kadern voor zonneweides zijn vereist vanuit de Verordening Ruimte.

De Verordening Ruimte schrijft voor dat bij de plaatsing van zonneweides een gedegen ruimtelijke onderbouwing nodig is van de behoefte aan duurzame energie en van de beschikbare locaties. Dit om te voorkomen dat zonneweides zomaar worden geplaatst op de eerste de beste locatie die zich voordoet.

2.2 De visie biedt de kans om tegelijkertijd kadern voor windturbines vast te leggen.

Voor windturbines worden geen kadern vereist vanuit de verordening Ruimte, maar door vooraf kadern te stellen kan een eenduidige richting gegeven worden aan initiatiefnemers die aan de slag willen.

2.3 Door slechts grote kadern vast te leggen blijft er ruimte voor innovatieve ideeën.

Met name voor zonneweides is het moeilijk vooraf aan te geven op welke wijze deze moeten worden ingepast in het landschap. Door de landschappelijke inpassing per initiatief te bekijken kan meer ruimte gegeven worden aan wensen van initiatiefnemers en omwonenden.

2a.1 Windturbines zijn de efficiëntste en schoonste manier om energie op grootschalige wijze duurzaam op te wekken.

Windturbines leggen maar een klein beslag op ruimte, leveren veel energie en de maatschappelijke kosten per opgewekte hoeveelheid energie is lager dan voor

Agendapunt:

zonnepanelen. Bovendien is wind energie een goede aanvulling op zonne-energie want het waait juist meer op dagen dat de zon niet schijnt.

2a.2 Windturbines kunnen technisch gezien maar op enkele locaties in Goirle worden geplaatst.

Voor windturbines gelden afstandseisen voor woningen en wegen en daarnaast gelden er in Goirle hoogtebeperkingen als gevolg van de vliegbasis Gilze Rijen. Op grond van deze technische beperkingen, zijn er in Goirle maar enkele plekken waar plaatsing van windturbines mogelijk is.

2b.1 In Natuur Netwerk Brabant gebieden moet de ontwikkeling van natuur prioriteit krijgen. Zonneweides zijn een vorm van bebouwing, en dragen niet bij aan de natuurfunctie en natuurbeleving. Er zijn voldoende andere gronden in Goirle beschikbaar, dus wordt voorgesteld om zonneweides in natuurgebieden niet toe te staan.

2b.2 De goede landbouwgronden in het voormalige LOG gebied moet behouden blijven voor traditionele vormen van landbouw.

In het LOG gebied zijn de gronden specifiek aangewezen voor traditionele landbouw die bijdraagt aan de voedselvoorziening. Zonneweides leggen een groot beslag op grond die ten koste gaat van de beschikbare grond voor landbouw. Dit is onwenselijk, zo vindt ook de ZLTO. Ook hier geldt, dat er voldoende andere gronden in Goirle beschikbaar zijn en om die reden wordt voorgesteld om zonneweides niet toe te staan in het LOG.

2b.3 Grootschalige zonneweides hebben een grote ruimtelijke impact en moeten om die reden zorgvuldig worden ingepast.

Ontwikkelaars van zonneparken zijn overal op zoek naar grote percelen om zonneweides op te kunnen realiseren. Dit is nu eenmaal financieel gunstiger dan op kleinere percelen. Juist omdat het financieel erg aantrekkelijk kan zijn grote zonneweides te realiseren, en de weides er voor zeker 15 jaar zullen liggen, is het belangrijk dat ook zorgvuldig afgewogen wordt of de locatie wel geschikt is.

2b.4 De aan te wijzen locaties waren al bestemd voor stedelijke ontwikkeling

Om te kunnen bepalen of er ruimte is voor zonneweides in Goirle is eerste gekeken naar locaties die al bestemd waren voor de rode functie. In deze gebieden past een vorm van bebouwing en bovendien zijn deze gebieden geschikt vanwege de ligging dicht bij gebruikers en energiesystemen. De komende jaren zal, afhankelijk van de voortgang van de energietransitie, moeten blijken of deze locaties daadwerkelijk kansrijk zijn of dat er andere locaties moeten worden aangewezen. Gezien de beschikbaarheid van deze gebieden, lijkt het nog niet nodig om nu al grootschalige zonneweides toe te staan op landbouw en/of natuurgronden.

2b.5 Kleinschalige zonneweides bieden lokale ondernemers de kans om zelf op eigen grond een bijdrage aan de energiedoelstellingen te leveren.

Om lokale ondernemers de mogelijkheid te bieden zelf aan de slag te gaan met zonneweides, wordt voorgesteld dit, op kleine schaal, mogelijk te maken op andere gebieden dan de aangewezen kans locaties.

Agendapunt:

2b.6 Kleinschalige zonneweides zijn landschappelijk eenvoudiger inpasbaar dan grootschalige.

Kleinschalige zonneweides leggen minder beslag op de ruimte en zijn minder zichtbaar dan grotere weides. Om die reden zal het eenvoudiger zijn deze in te passen in het landschap van Goirle.

2b.7 Een maximum aan het aantal kleinschalige zonneweides voorkomt wildgroei en verrommeling van het landschap.

Om de invloed van zonneweides op het landschap van Goirle te beperken, wordt voorlopig een maximum van 5 gesteld aan het aantal kleinschalige zonneweides. De komende jaren zal, afhankelijk van de voortgang van de energietransitie, moeten blijken of dit aantal moet worden bijgesteld.

3.1 Randvoorwaarden vergroten de kans op draagvlak.

Onderdeel van de randvoorwaarden is dat samenwerking wordt gezocht tussen ontwikkelaar, overheid en omgeving. Dit biedt kansen voor alle betrokkenen om mede richting te geven aan de plannen. Ook wordt voorgeschreven dat projecten moeten bijdragen aan bewustwording en dat een deel van het te behalen voordeel moet worden teruggegeven aan inwoners en een deel moet worden geïnvesteerd in lokale energiebesparing en productie.

Kanttekeningen

1.1 Grootschalige energieopwekking veroorzaakt hinder

Windturbines en zonneweides hebben een grote invloed op het landschap en kunnen, zeker voor direct omwonenden, als hinderlijk worden ervaren. Door omwonenden in een vroeg stadium te betrekken en mee te laten delen in de opbrengsten van de projecten kan dit gevoel van hinder worden verminderd.

1.2 Goirle kan ook duurzaam opgewekte elektriciteit inkopen (die bijvoorbeeld is opgewekt op zee)

De potentie van windturbines op zee is niet groot genoeg om heel Nederland te voorzien van stroom. Door de mogelijkheden op eigen grondgebied maximaal te benutten, laat Goirle zien dat ze de verantwoordelijkheid voor haar eigen verbruik wil nemen.

1.3 Kaders kunnen ook in overleg met burgers worden bepaald

Ervaring leert dat inwoners pas echt betrokken raken als het om projecten in hun eigen buurt gaat. Voorstel is dan ook om pas bij concrete initiatieven de burgers actiever te gaan betrekken, en niet in dit globale stadium van kaders op hoofdlijnen. Overigens waren inwoners via het Goirles belang wel uitgenodigd om mee te praten bij de beeldvormende raadsvergadering over dit onderwerp op 24 april 2018.

2b.1 Misschien komen er geen initiatieven op de voorgestelde locaties

De voorgestelde locaties lijken in eerste instantie het meest geschikt. Voor enkele locaties zijn ook al prille plannen. Als uit jaarlijkse evaluaties blijkt dat de energiedoelen niet worden gehaald, kunnen de kaders worden bijgesteld.

2b.2 Er komen initiatieven buiten de voorgestelde locaties

Agendapunt:

Pas als blijkt dat met de gestelde kaders de doelen niet zullen worden gehaald, kunnen de kaders bijgesteld worden zodat wellicht wel medewerking kan worden gegeven aan de initiatieven buiten de voorgestelde locaties.

3.1 Het zal ondoenlijk zijn om van alle omwonenden draagvlak te verkrijgen.

De randvoorwaarden schrijven voor dat al in een vroeg stadium, voordat een plan helemaal is uitgewerkt, omwonenden betrokken moeten worden. Dit vergroot de kans op een grote mate van draagvlak. Bij definitieve besluitvorming over plannen (door de gemeenteraad) wordt getoetst of het participatieproces om draagvlak te verkrijgen goed is doorlopen.

3.2 Het is nog niet duidelijk welk participatie instrumenten precies ingezet worden.

Per project zal geëxperimenteerd worden met participatie instrumenten. Gaandeweg zal duidelijk worden welke instrumenten het beste werken.

Financiën

Er zijn geen kosten verbonden aan dit voorstel.

Samenwerking

Over grootschalige energieopwekking is overleg gevoerd met MOED en de regiogemeenten.

Communicatie

Voor de beeldvormende raadsvergadering over dit onderwerp op 24 april 2018 waren alle geïnteresseerden via het Goirles Belang uitgenodigd om mee te praten en te luisteren.

De verantwoordelijkheid voor de communicatie per initiatief wordt met name bij de initiatiefnemer neergelegd.

Vervolg

Niet van toepassing.

Bijlagen

Nota Zonnewijzer en windrichting.

burgemeester en wethouders van Goirle

Mark van Stappershoef, burgemeester

Jolie Hasselman, secretaris

Agendapunt:

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 november 2018

gelet op de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. Aan de slag te gaan met grootschalige opwekking van elektriciteit in Goirle met behulp van de technieken die op dit moment beschikbaar zijn (windturbines en zonneweides).
2. De grote kaders voor windturbines en zonneweides vast te leggen in de nota zonnewijzer en windrichting.
 - 2a. Kaders Windturbines*
 - Open te staan voor windturbines op alle locaties in Goirle waar dat technisch mogelijk is.
 - 2b. Kaders Zonneweides*
 - Locatiebeperingen op te leggen voor zonneweides; deze zijn niet toegestaan in Natuur Netwerk Brabant gebieden en het LOG-gebied.
 - Locaties aan te wijzen waar grootschalige zonneweides (> 3 ha) ontwikkeld mogen worden.
 - Buiten de aangewezen locaties maximaal 5 kleinschalige zonneweides (< 3 ha) toe te staan.
3. Randvoorwaarden vast te leggen voor de ontwikkeling van windturbines en zonneweides.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van ...

, de voorzitter

, de griffier